

Datum van inontvangstneming : 05/11/2025

Zaak C-586/25* [Cedrosiwick]ⁱ**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

5 september 2025

Verwijzende rechter:

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 juni 2025

Verzoekende partijen:

RV

YW

Verwerende partij:

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Door de verwijzende rechter als rechter in eerste aanleg ten gronde onderzocht verzet strekkende tot de opheffing van de uitvoerbaarheid van een betalingsbevel dat is uitgevaardigd op basis van een uittreksel uit de rekeningen van een bank nadat de kredietnemer was opgehouden een hypothecair krediet af te betalen.

Prejudiciële vragen

- 1) Vereist het beginsel van uitlegging van het nationale recht in overeenstemming met het Unierecht, dat voortvloeit uit artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (PB 2012, C 326, blz. 13) en uit

* Procestaal: Pools.

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

de rechtspraak van het Hof, dat een bepaling van nationaal recht zoals artikel 840, lid 1, punten 1 en 2, van de ustawa-kodeks postępowania cywilnego (wet tot vaststelling van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) van 17 november 1964 (Dz. U. 2020, volgnr. 1575, zoals gewijzigd; hierna ook: „k.p.c.”) ruim wordt uitgelegd, zodat de daarin vervatte gronden waarop een executoriale titel niet-uitvoerbaar kan worden verklaard ook gelden ten aanzien van een betalingsbevel dat door de rechter in een bevelprocedure is uitgevaardigd op grond van de tot en met 7 november 2019 geldende bepaling van artikel 485, lid 3, k.p.c., indien het door de consumenten aangetekende verzet strekkende tot opheffing van de uitvoerbaarheid van dat bevel erop berust dat de kredietovereenkomst oneerlijke contractuele bedingen bevat en zij hun verzet ondanks de ontvangst van een afschrift van het betalingsbevel niet binnen de wettelijk voorgeschreven termijn hebben aangetekend?

- 2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord: moet artikel 4, lid 2, in fine, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29) aldus worden uitgelegd dat een beding in een consumentenkredietovereenkomst die is gesloten alvorens verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016¹ in werking is getreden, met betrekking tot een variabele rentevoet die onder meer wordt vormgegeven op basis van de WIBOR, kan worden geacht „in eenvoudige en begrijpelijke bewoordingen” te zijn geformuleerd, indien tegelijkertijd:
 - a) de bank de kredietnemer ervan in kennis heeft gesteld dat de variabele rentevoet bestaat uit een marge en een benchmark;
 - b) de bank er de kredietnemer niet van in kennis heeft gesteld hoe en door wie die benchmark wordt vastgesteld en hoe deze zich heeft ontwikkeld in voorgaande jaren;
 - c) in de overeenkomst met betrekking tot die benchmark is verwezen naar een externe informatiedienst waartoe de consumenten noch gedurende de looptijd van het krediet noch na het verstrijken van de kredietovereenkomst gegarandeerde toegang hadden, in een situatie waarin zij aanspraak kunnen maken op rechten die eruit voortvloeien dat de kredietovereenkomst oneerlijke contractuele bedingen bevat?
- 3) Moet artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13 aldus worden uitgelegd dat het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van de partijen bij een

¹ Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende indices die worden gebruikt als benchmarks voor financiële instrumenten en financiële overeenkomsten of om de prestatie van beleggingsfondsen te meten en tot wijziging van richtlijnen 2008/48/EG en 2014/17/EU en verordening (EU) nr. 596/2014.

consumentenkredietovereenkomst aanzienlijk wordt verstoord ten nadele van de consument wanneer de overeenkomst een beding bevat dat de WIBOR een factor is die van invloed is op de fluctuatie van de rentevoet en deze benchmark op de datum van sluiting van de overeenkomst niet werd geregeld door algemeen verbindende voorschriften maar werd vastgesteld door een derde die niet aan institutioneel toezicht onderworpen was, in een situatie waarin de kredietverstrekende bank indirect invloed op die benchmark had?

- 4) Indien de bovenstaande vragen bevestigend worden beantwoord: moet artikel 6, lid 1, gelezen in samenhang met artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad aldus worden uitgelegd dat wanneer een beding tot vaststelling van een variabele rentevoet wordt geacht oneerlijk te zijn op grond dat de rentevoet wordt vormgegeven onder verwijzing naar de WIBOR, de contractpartijen voor het overige aan een kredietovereenkomst gebonden kunnen blijven in de veronderstelling dat daarbij een krediet met een vaste rentevoet is verstrekt en dat deze rentevoet bestaat in de door de bank gehanteerde vaste marge of heeft de omstandigheid dat de consument niet aan het oneerlijk verklaarde variabelere rentebeding gebonden is tot gevolg dat de overeenkomst ex tunc nietig moet worden verklaard?

Toepasselijke bepalingen

Nationale wetgeving

Ustawa-Kodeks postępowania cywilnego van 17 november 1964 (Dz. U. 2024, volgnr. 1568, zoals gewijzigd)

Artikel 480², lid 4: „Een rechterlijk betalingsbevel waartegen geen hoger beroep is ingesteld heeft de rechtsgevolgen van een onherroepelijke rechterlijke uitspraak.”

Artikel 494, lid 2 (in de versie die van kracht was op 12 januari 2018): „Een rechterlijk betalingsbevel waartegen niet in zijn geheel of gedeeltelijk met vrucht verzet is aangetekend, heeft de rechtsgevolgen van een onherroepelijke rechterlijke uitspraak.”

Artikel 840, lid 1: „De schuldenaar kan beroep instellen strekkende tot gehele of gedeeltelijke nietigverklaring of beperking van de uitvoerbaarheid van de executoriale titel wanneer:

- 1) hij de feiten op grond waarvan de formule van tenuitvoerlegging is aangebracht betwist, met name wanneer hij vraagtekens plaatst bij het bestaan van een verbintenis waarvan het bestaan is vastgesteld bij een executoriale titel die niet berust op een rechterlijke uitspraak of wanneer hij ondanks het bestaan van een formeel overdrachtsdocument de overdracht van de verbintenis betwist;

2) na de uitvaardiging van een eenvoudige executoriale titel zich een feit heeft voorgedaan dat heeft geleid tot het tenietgaan van de verbintenis of de onmogelijkheid om deze ten uitvoer te leggen; indien de titel een rechterlijke beslissing is, kan de schuldenaar zijn beroep ook baseren op feiten die zich na de sluiting van de debatten hebben voorgedaan, op de exceptie van uitvoering van de prestatie - wanneer het beroep op deze exceptie in de betrokken zaak ex lege niet-ontvankelijk was - en op de exceptie van verrekening;

3) de echtgenoot tegen wie de rechter de formule van tenuitvoerlegging krachtens artikel 787 heeft aangebracht aantoonst dat de schuldeiser geen aanspraak op de afgedwongen prestatie kan maken en deze echtgenoot niet alleen aanspraak kan maken op zijn eigen rechten maar tevens grieven kan aanvoeren die door de andere echtgenoot eerder niet konden worden aangevoerd.

Ustawa-Kodeks cywilny (wet tot vaststelling van het burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (Dz. U. 2025, volgnr. 1071)

Artikel 22¹: „Onder ‚consument’ wordt verstaan een natuurlijke persoon die met een ondernemer een rechtshandeling verricht die niet rechtstreeks verband houdt met zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten.”

Artikel 353¹: „Partijen die een overeenkomst sluiten, mogen hun rechtsbetrekking naar eigen inzicht vormgeven, op voorwaarde dat de inhoud en het doel ervan niet in strijd zijn met de aard of natuur van de rechtsbetrekking, met de wet of met hetgeen in het maatschappelijke verkeer betaamt.”

Artikel 385¹, lid 1: „Bedingen van een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld binden de consument niet indien zijn rechten en verplichtingen zijn vastgesteld op een wijze die in strijd is met de goede zeden en een grove schending van zijn belangen vormt (oneerlijke contractuele bedingen). Dat geldt niet voor de bedingen over de voornaamste prestaties van de partijen, zoals de prijs of de vergoeding, indien deze ondubbelzinnig zijn geformuleerd.”

Artikel 385¹, lid 2: „Indien een contractueel beding de consument overeenkomstig § 1 niet bindt, blijven de partijen gebonden door de overeenkomst zonder dat beding.”

Artikel 385¹, lid 3: „Bedingen in een overeenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, zijn bedingen waarop de consument geen concrete invloed heeft kunnen uitoefenen. Dit betreft met name contractuele bedingen die zijn ontleend aan een modelovereenkomst die door de contractant aan de consument wordt aangeboden.”

Artikel 385¹, lid 4: „De bewijslast voor het feit dat afzonderlijk over een beding is onderhandeld berust bij de partij die zich erop beroept.”

Artikel 385²: „Bij de beoordeling of een contractueel beding in overeenstemming is met de goede zeden moet worden uitgegaan van de situatie op het tijdstip

waarop de overeenkomst is gesloten, rekening houdend met de inhoud ervan, de omstandigheden waarin de overeenkomst is gesloten en de overeenkomsten die verband houden met de overeenkomst waarin het onderzochte beding is opgenomen.”

Artikel 385³, punt 10: „In geval van twijfel wordt onder ‚oneerlijke contractueel beding’ verstaan een beding dat met name: [...] de wederpartij van de consument het recht geeft om de overeenkomst eenzijdig te wijzigen zonder dat in dat verband een geldige reden in de overeenkomst is vermeld.”

Artikel 58, lid 1: „Een rechtshandeling die in strijd is met de wet of bedoeld is om de wet te omzeilen, is nietig, behoudens een andersluidende relevante bepaling, met name indien daarin wordt vastgesteld dat de nietige bedingen worden vervangen door de relevante bepalingen van de wet.”

Artikel 58, lid 3: „Indien slechts een deel van de rechtshandeling nietig is, blijft de handeling voor het overige van kracht, tenzij uit de omstandigheden volgt dat de handeling zonder de nietige bedingen niet zou zijn verricht.”

Ustawa-Prawo bankowe (wet tot vaststelling van het bankrecht) (Dz. U. 2024, volgnr. 1646, zoals gewijzigd)

Artikel 69, lid 1: „Uit hoofde van een kredietovereenkomst verbindt de bank zich ertoe om aan de kredietnemer gedurende het in de overeenkomst vastgestelde tijdvak een voor een bepaald doel te gebruiken geldbedrag beschikbaar te stellen en verbindt de kredietnemer zich ertoe om dit geldbedrag onder de in de overeenkomst vastgestelde voorwaarden te gebruiken, het bedrag van het gebruikte krediet met rente terug te betalen op de vastgestelde aflossingsdata en een commissie op het verstrekte krediet te betalen.”

Artikel 69, lid 2, punt 5: „De kredietovereenkomst wordt schriftelijk gesloten en vermeldt met name [...] de rentevoet van het krediet en de voorwaarden waaronder de overeenkomst kan worden gewijzigd.”

Artikel 76, lid 1: „De regels inzake de toepasselijke debetrentevoet worden in de kredietovereenkomst aldus vastgesteld dat bij de toepassing van een variabele rentevoet:

- 1) in de kredietovereenkomst tevens wordt vermeld onder welke voorwaarden die rentevoet kan worden gewijzigd;
- 2) de kredietnemer, de borg en, tenzij in de overeenkomst anders is bepaald, andere schuldenaren uit hoofde van de kredietgarantie in kennis worden gesteld van elke wijziging van die rentevoet.”

Unierecht

Verdrag betreffende de Europese Unie: artikel 4, lid 3, en artikel 19, lid 1, tweede alinea

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 13 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten: eenentwintigste en vierentwintigste overweging, artikel 3, lid 1, artikel 4, lid 2, artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1

Richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen en tot wijziging van de richtlijnen 2008/48/EG en 2013/36/EU en verordening (EU) nr. 1093/2010

Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende indices die worden gebruikt als benchmarks voor financiële instrumenten en financiële overeenkomsten of om de prestatie van beleggingsfondsen te meten en tot wijziging van richtlijnen 2008/48/EG en 2014/17/EU en verordening (EU) nr. 596/2014

Uitvoeringsverordening (EU) 2019/482 van de Commissie van 22 maart 2019 tot wijziging van uitvoeringsverordening (EU) 2016/1368 tot vaststelling van een lijst van op financiële markten gebruikte cruciale benchmarks op grond van verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad

Aangehaalde rechtspraak

Nationale rechtspraak

Beslissing van de Sąd Najwyższy (hoogste rechterlijke instantie in burgerlijke en strafzaken, Polen; hierna: „SN”) van 23 mei 2012 in zaak III CZP 16/12

Uitspraak van de SN van 25 juni 2021 in zaak II CSKP 63/21

Uitspraak van de Sąd Okręgowy w Katowicach (rechter in tweede aanleg Katowice, Polen) van 7 maart 2024 in zaak IV Ca 1334/19

Uitspraak van de SN van 6 juni 2024 in zaak II CSKP 1166/22

Rechtspraak van het Hof

Arrest van 27 juni 2000, Océano Grupo Editorial en Salvat Editores, gevoegde zaken C-240/98 tot en met C-244/98, EU:C:2000:346

Arrest van 16 juni 2005, [REDACTED] C-105/03, EU:C:2005:386

Arrest van 15 april 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223

Arrest van 21 januari 2015, Unicaja Banco en Caixabank, gevoegde zaken C-482/13, C-484/13, C-485/13 en C-487/13, EU:C:2015:21

Arrest van 26 februari 2015, ██████ C-143/13, EU:C:2015:127

Arrest van 17 april 2018, ██████ C-414/16, EU:C:2018:257

Arrest van 13 september 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711

Beschikking van 28 november 2018, PKO Bank Polski, C-632/17, EU:C:2018:963

Arrest van 3 oktober 2019, ██████ C-260/18, EU:C:2019:819

Arrest van 3 maart 2020, ██████ C-125/18, EU:C:2020:138

Arrest van 4 juni 2020, Kancelaria Medius, C-495/19, EU:C:2020:431

Arrest van 9 juli 2020, Ibercaja Banco, C-452/18, EU:C:2020:536

Arrest van 11 november 2020, DenizBank, C-287/19, EU:C:2020:897

Arrest van 29 april 2021, Bank BPH, C-19/20, EU:C:2021:341

Arrest van 17 mei 2022, SPV Project 1503 e.a., gevoegde zaken C-693/19 en C-831/19, EU:C:2022:395

Arrest van 13 juli 2023, Banco Santander (Verwijzing naar een officiële index), C-265/22, EU:C:2023:578

Arrest van 18 januari 202, Getin Noble Bank e.a. (Ambtshalve toetsing van het oneerlijke karakter van bedingen), C-531/22, EU:C:2024:58

Arrest van 9 april 2024, Profi Credit Polska (Heropening van een procedure die is afgesloten met een definitieve rechterlijke beslissing), C-582/21, EU:C:2024:282

Korte uiteenzetting van de feiten

- 1 Op 23 december 2010 hebben verzoekers, RV en YW, met Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna, gevestigd te Warschau (hierna: „verweerster” of „PKO BP”), een overeenkomst inzake een hypothecair krediet ten bedrage van 1 865 046,23 Poolse zloty (PLN) gesloten. Het krediet is verstrekt voor een tijdvak van 144 maanden en was bestemd voor de aankoop van een woning. Vast staat dat verzoekers de overeenkomst hebben gesloten als consument.
- 2 De kredietovereenkomst is onderverdeeld in een algemeen en een specifiek gedeelte. In het algemene gedeelte (hierna: „AG”) is bepaald dat verweerster op

jaarbasis kredietrente tegen een variabele rentevoet in rekening brengt. Het bedrag daarvan wordt vastgesteld op de datum van aanvang van de eerste en de daaropvolgende tijdvakken van drie maanden waarin toepassing wordt gegeven aan de benchmark en bestaat in de som van die benchmark en de door verweerster in rekening gebrachte marge. Een verhoging van de benchmark leidt tot een verhoging van de debetrentevoet, met als gevolg dat zowel de maandelijkse termijnen als het kredietbedrag stijgen.

- 3 In het AG is tevens bepaald dat als benchmark de WIBOR (Warsaw Interbank Offered Rate) wordt gehanteerd. Deze wordt in het AG gedefinieerd als het tarief dat om 11 uur op de tweede dag voorafgaand aan voornoemde datum van aanvang openbaar wordt gemaakt op de website van Reuters, afgerond op vier decimalen. In het AG is tevens bepaald hoe de debetrentevoet wordt berekend indien de WIBOR op een bepaalde datum niet wordt genoteerd.
- 4 Bij de sluiting van de overeenkomst in 2010 hadden verzoekers niet de mogelijkheid om een kredietovereenkomst met een vaste rentevoet te sluiten, dat wil zeggen zonder dat bij de vaststelling van de toepasselijke rentevoet de WIBOR werd gehanteerd. Verzoekers zijn niet in kennis gesteld van de entiteiten die deze benchmark vaststellen of van het feit dat verweerster daarbij betrokken was. Verzoekers zijn evenmin geïnformeerd over wat „reuters” is.
- 5 Toen zij na 2015 hebben verzuimd om het krediet op gezette tijden terug te betalen, heeft PKO BP zich uit de kredietovereenkomst teruggetrokken en daarop bij de Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie (rechter in eerste aanleg Warschau, Polen) een verzoekschrift ingediend waarbij is verzocht om verzoekers te veroordelen tot betaling van een bedrag van 1 187 274,37 PLN, vermeerderd met de verschuldigde vertragingsrente. Het verzoekschrift ging vergezeld van een uittreksel uit de rekeningen van de bank en een ingebrekestelling. De kredietovereenkomst is niet overgelegd. Op 12 januari 2018 heeft de aangezochte rechter op basis van een uittreksel uit de rekeningen van de bank een betalingsbevel uitgevaardigd. Dat betekent dat het ingediende verzoekschrift is toegewezen.
- 6 Aan verweerders (verzoekers in de onderhavige zaak) is een afschrift van het betalingsbevel betekend, maar zij hebben daartegen geen verzet aangetekend. Ter terechtzitting van 24 oktober 2024 hebben verzoekers in het kader van de onderhavige procedure verklaard dat zij geen gebruik hebben gemaakt van hun recht om tegen het bevel op te komen omdat zij niet over de nodige juridische kennis beschikten. Verzoekers verkeerden destijds in moeilijke levens- en gezondheidsomstandigheden. RV was zwanger en haar zwangerschap liep gevaar.
- 7 PKO BP heeft verzocht om het betalingsbevel uitvoerbaar te verklaren. Zodra de formule van tenuitvoerlegging was aangebracht heeft zij tegen verzoekers een tenuitvoerleggingsprocedure ingeleid. Thans loopt deze procedure nog steeds.

Korte uiteenzetting van de procedure en voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 8 In het kader van de tenuitvoerleggingsprocedure hebben verzoekers bij hun tegen verweerster ingediende verzoekschrift van 22 april 2024 verzocht om de executoriale titel, namelijk het betalingsbevel dat op 12 januari 2018 in de betalingsbevelprocedure is uitgevaardigd, niet-uitvoerbaar te verklaren op grond dat de rechter die dat bevel heeft uitgevaardigd niet heeft onderzocht of de kredietovereenkomst geen oneerlijke bedingen bevat en, meer in het bijzonder, niet heeft opgemerkt dat de vastgestelde rentebedingen oneerlijk van aard zijn. Verzoekers hebben er met name vraagtekens bij geplaatst dat de rentevoet is vastgesteld op grond van de WIBOR. Zij zijn van mening dat deze omstandigheden ertoe leiden dat de kredietovereenkomst op grond waarvan een definitief betalingsbevel tegen hen is uitgevaardigd nietig is. In hun verzoekschrift hebben zij verzocht om bewarende maatregelen te treffen door de tenuitvoerleggingsprocedure te schorsen.
- 9 Verweerster heeft tot afwijzing van de rechtsvordering geconcludeerd op grond dat de onderhavige procedure er geen aanleiding toe geeft om de geldigheid van de kredietovereenkomst opnieuw te onderzoeken en heeft aangevoerd dat het betalingsbevel volgens het nationale procesrecht de rechtsgevolgen van een onherroepelijk rechterlijke uitspraak en derhalve gezag van gewijsde (res iudicata) heeft. Daarnaast heeft verweerster ontkend dat de kredietovereenkomst oneerlijke contractuele bedingen bevat.
- 10 Bij beslissing van 22 mei 2024 heeft de verwijzende rechter het verzoek om bewarende maatregelen toegewezen en de door de gerechtsdeurwaarder tegen verzoekers ingeleide tenuitvoerleggingsprocedure geschorst.
- 11 Verweerster heeft deze beslissing aangevochten in hoger beroep en heeft betoogd dat de rechter in eerste aanleg ten onrechte bewarende maatregelen heeft getroffen aangezien verzoekers hun vordering niet aannemelijk hebben gemaakt. Verweerster heeft er om te beginnen op gewezen dat het, gelet op de bepalingen van de k.p.c., niet mogelijk is om het bestaan van een verplichting die is opgelegd bij een definitief rechterlijk betalingsbevel opnieuw te onderzoeken. Daarop heeft de Sąd Apelacyjny w Warszawie (rechter in tweede aanleg Warschau, Polen: hierna: „appelrechter”) de bestreden beslissing herzien en het verzoek om voorlopige maatregelen afgewezen. Een schriftelijke motivering is niet opgesteld, maar uit het verloop van de procedure volgt dat de appelrechter heeft ingestemd met de door verweerster aangevoerde grief.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 12 **Eerste vraag** De kernvraag luidt of de verwijzende rechter, ondanks dat in het kader van een bevelprocedure een definitief betalingsbevel tegen verzoekers is uitgevaardigd, in de onderhavige procedure ten gronde kan onderzoeken of de

kredietovereenkomst geldig is en met name kan nagaan of deze oneerlijke contractuele bedingen bevat.

- 13 De door verzoekers ingestelde vordering berust op artikel 840, lid 1, punten 1 en 2, k.p.c., op grond waarvan wordt verzocht om de uitgevaardigde executoriale titel niet-uitvoerbaar te verklaren. Volgens vaste rechtspraak is een dergelijke rechtsvordering een door de schuldenaar ten gronde opgeworpen verweer tegen de gedwongen tenuitvoerlegging. In het geval van een door de rechter uitgevaardigde executoriale titel kan een rechtsvordering die ertoe strekt om een dergelijke titel niet-uitvoerbaar te verklaren er slechts op worden gebaseerd dat de vastgestelde verbintenis na de vaststelling van de rechterlijke uitspraak teniet is gegaan of niet kan worden afgedwongen. In de motivering van zijn beslissing in zaak III CZP 16/12 heeft de SN vastgesteld: „Een tot verzet strekkende rechtsvordering kan niet worden gebaseerd op tegen de uitspraak van de rechter gerichte grieven die tot doel hebben om de inhoud van die uitspraak te wijzigen [...]. Een rechter die een dergelijke rechtsvordering moet onderzoeken is in elk geval gebonden aan de uitspraak die in de zaak tussen de schuldeiser en de schuldenaar is vastgesteld en is met name gebonden aan de in het dictum vastgestelde betalingsverplichting. Daaruit volgt dat [...] wanneer een executoriale titel op een rechterlijke uitspraak berust, [de rechter] alleen rekening kan houden met gebeurtenissen die zich na de uitspraak hebben voorgedaan.” De uiteengezette standpunten hebben in hun volle omvang betrekking op het uitgevaardigde definitieve betalingsbevel, dat overeenkomstig artikel 480², lid 4, k.p.c. (en, op de datum van uitvaardiging van het betalingsbevel tegen verzoekers, artikel 494, lid 2, k.p.c.) de gevolgen van een onherroepelijke rechterlijke uitspraak heeft. Dat betekent dat het betalingsbevel onder dezelfde voorwaarden als een rechterlijke uitspraak moet worden geacht gezag van gewijsde te hebben.
- 14 In het licht van deze nationale rechtspraak moet worden vastgesteld dat het in de onderhavige zaak niet mogelijk is om het bestaan van de verplichting opnieuw te onderzoeken en om na te gaan of de kredietovereenkomst geldig is en of zij geen oneerlijke contractuele bedingen bevat. De geldigheid van de overeenkomst en het oneerlijke karakter van de contractuele bedingen moeten in beginsel worden onderzocht in het kader van een procedure die wordt ingeleid door de bank. Verzoekers hebben een afschrift van het betalingsbevel ontvangen en konden daartegen verzet aantekenen. De appelrechter lijkt hetzelfde standpunt te hebben ingenomen, waarbij verweersters hogere beroep is toegewezen en de beslissing van de verwijzende rechter waarbij aan verzoekers bewarende maatregelen zijn toegekend is herzien en hun verzoek is afgewezen. Formeel gezien is die uitspraak in het verdere verloop van de procedure niet bindend, maar in het stadium van het onderzoek ten gronde moet deze niettemin in aanmerking worden genomen.
- 15 Naar het oordeel van de verwijzende rechter zijn er evenwel ernstige aanwijzingen dat artikel 840, lid 1, punten 1 en 2, k.p.c. uit hoofde van het beginsel van Unierechtconforme uitlegging van het nationale recht ruim moet worden uitgelegd. Verzoekers zijn namelijk consumenten, en het in hun verzoekschrift

opgenomen betoog is erop gebaseerd dat de kredietovereenkomst oneerlijke contractuele bedingen bevat.

- 16 In dit verband merkt de verwijzende rechter op dat het beginsel van uitlegging van het nationale recht in overeenstemming met het Unierecht zijn grondslag vindt in artikel 4, lid 3, VEU en verder is ontwikkeld in de vaste rechtspraak van het Hof. Hij gaat daarop in, maar merkt op dat de verplichting om het nationale recht uit te leggen in overeenstemming met het Unierecht „niet kan dienen als grondslag voor een uitlegging contra legem van het nationale recht” (arrest Impact, punt 100).
- 17 Wat betreft deze algemene beginselen zij opgemerkt dat het betalingsbevel is uitgevaardigd op dezelfde rechtsgrondslag en in dezelfde omstandigheden als die welke aan de orde waren in de beschikking PKO Bank Polski. Daarin heeft het Hof vastgesteld dat artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 aldus moet worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling op grond waarvan een betalingsbevel kan worden uitgevaardigd op basis van een uittreksel uit de rekeningen van een bank, wanneer de rechter bij wie een verzoekschrift met het oog op de uitvaardiging van een betalingsbevel is ingediend, niet bevoegd is om te onderzoeken of de bedingen van deze overeenkomst eventueel oneerlijk zijn, wanneer de voorwaarden voor de uitoefening van het recht om een dergelijk bevel te betwisten niet kunnen waarborgen dat de rechten worden geëerbiedigd die consumenten aan die richtlijnen ontleenen.
- 18 Aangehaald zij tevens het arrest Profi Credit Polska, meer bepaald de punten 63 tot en met 69 ervan. Na de uiteenzetting daarover geeft de verwijzende rechter aan dat het Hof daarin heeft geoordeeld dat een betalingsbevelprocedure die is vormgegeven op de wijze van de k.p.c. voor een gedaagde consument geen doeltreffende voorziening in rechte oplevert dat hem de mogelijkheid biedt om zich te beroepen op het oneerlijke karakter van contractuele bedingen. Het arrest Profi Credit Polska heeft weliswaar betrekking op een betalingsbevel dat is uitgevaardigd op basis van een orderbriefje, maar de in dat arrest gemaakte opmerkingen hebben wel in hun volle omvang betrekking op een betalingsbevel dat is uitgevaardigd op basis van een uittreksel uit de rekeningen van een bank.
- 19 Terloops zij opgemerkt dat de Poolse wetgever het arrest Profi Credit Polska aldus ten uitvoer heeft gelegd het in de eerste prejudiciële vraag genoemde artikel 485, lid 3, k.p.c. is ingetrokken. Dat betekent dat bij de huidige stand van het recht in het kader van een betalingsbevelprocedure geen betalingsbevel meer kan worden uitgevaardigd op basis van een uittreksel uit de rekeningen van een bank.
- 20 Voor de onderhavige rechtsvraag moet met name ook bijzondere relevantie worden toegekend aan het arrest Profi Credit Polska (Heropening van een procedure die is afgesloten met een definitieve rechterlijke beslissing). Na punt 2 van het dictum van dat arrest te hebben aangehaald, merkt de verwijzende rechter op dat het Hof heeft aangegeven dat ook bij gebreke van een onderzoek van het oneerlijke karakter van de bedingen van een consumentenovereenkomst en van de mogelijkheid om in het kader van de bodemprocedure terug te komen op een

onherroepelijke rechterlijke uitspraak niet kan worden uitgesloten dat een overeenkomst alsnog in dat opzicht wordt onderzocht, ook wanneer de procedure zich reeds in het stadium van de tenuitvoerlegging bevindt. Het daarvoor geschikte rechtsmiddel lijkt derhalve te bestaan in de in artikel 840 k.p.c. geregelde rechtsvordering tot niet-uitvoerbaarverklaring van een uitgevaardigde executoriale titel.

- 21 In het kader van de eerste vraag vestigt de verwijzende rechter tevens de aandacht op het arrest SPV Project 1503 e.a. Daarin is namelijk vastgesteld dat een nationale regeling er niet toe kan strekken dat wanneer de schuldenaar geen verzet tegen een op verzoek van de schuldeiser door de rechter uitgevaardigd betalingsbevel heeft aangetekend, de tenuitvoerleggingsrechter uit hoofde van het gezag van gewijsde naderhand niet meer kan toetsen of de bedingen waarop dat bevel is gebaseerd mogelijkerwijs oneerlijk van aard zijn. In dat verband heeft het Hof er in de motivering van het arrest evenwel aan herinnerd dat „de bescherming van de consument niet absoluut is” (punt 58).
- 22 Ten aanzien van het Poolse recht heeft het Hof in het arrest Getin Noble Bank geoordeeld dat artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale regeling op grond waarvan een nationale rechter niet ambtshalve mag toetsen of de bedingen in een overeenkomst oneerlijk zijn en daaraan geen consequenties mag verbinden wanneer hij toezicht houdt op een executieprocedure die is gebaseerd op een in kracht van gewijsde gegane beslissing waarbij een betalingsbevel is uitgevaardigd:
 - indien deze regeling niet voorziet in een dergelijke toetsing bij de afgifte van het betalingsbevel of
 - wanneer pas in een dergelijke toetsing is voorzien in het stadium van het verzet dat tegen het betrokken betalingsbevel is ingesteld, indien er een niet te onderschatten risico bestaat dat de betrokken consument niet het vereiste verzet aantekent wegens de bijzonder korte termijn die daarvoor is voorgeschreven, wegens de verhouding tussen de kosten van een rechtsvordering en het bedrag van de betwiste schuld, dan wel omdat de nationale regeling niet voorziet in een verplichting om de consument alle informatie te verstrekken die nodig is om de omvang van zijn rechten te bepalen.
- 23 In de onderhavige zaak hebben verzoekers geen verzet tegen het betalingsbevel aangetekend en hebben zij de geldigheid van de overeenkomst en de bedingen ervan niet betwist, hoewel zij wel de mogelijkheid hebben gehad om in dat verband een passend rechtsmiddel in te stellen. Derhalve kan worden geconcludeerd dat, gelet op het in de rechtsstelsels algemeen aanvaarde beginsel van *ius civile vigilantibus scriptum*, zij zich in de onderhavige procedure niet kunnen beroepen op de gebrekkigheid van de overeenkomst. Wat betreft de bezwaren die zij in het kader van de bevelprocedure tegen het betalingsbevel hebben gemaakt heeft het Hof in de tweede plaats reeds vastgesteld dat het gevaar

bestaat dat de belanghebbende consumenten geen verzet aantekenen wegens de in dat verband geldende korte termijn van twee weken en de noodzaak om de daarmee gepaard gaande gerechtskosten te betalen (zie arrest Profi Credit Polska, punten 64 tot en met 68). Daaraan kan worden toegevoegd dat RV en YW in het onderhavige geval gerechtskosten ten bedrage van 44 523 PLN verschuldigd zouden zijn, wat een hoog bedrag is.

- 24 Naar het oordeel van de verwijzende rechter moet uit het arrest Getin Noble Bank worden afgeleid dat, aangezien de verplichting om ambtshalve vast te stellen dat contractuele bedingen oneerlijk van aard zijn in het geval van onroerend goed berust bij de rechter die belast is met het toezicht op de tenuitvoerleggingsprocedure, een dergelijke verplichting des te meer moet worden geacht te berusten bij een rechter bij wie op grond van artikel 840, lid 1, k.p.c. een rechtsvordering tot niet-uitvoerbaarverklaring van een executoriale titel is ingesteld. Het lijkt namelijk geen twijfel dat in het geval van een dergelijke rechtsvordering, die een ten gronde gevoerd verweer van de schuldenaar tegen de gedwongen tenuitvoerlegging is, een gerechtelijke onderzoeksprocedure en geen tenuitvoerleggingsprocedure wordt ingeleid. De verwijzende rechter neigt er derhalve naar om de eerste vraag bevestigend te beantwoorden. Ook individuele uitspraken van de gewone rechterlijke instanties, zoals die welke is vastgesteld in zaak IV Ca 1334/19, gaan in die richting, en ook de SN heeft de noodzaak van een soepeler benadering van het gezag van gewijsde van een jegens een consument uitgevaardigd betalingsbevel onder de aandacht gebracht, namelijk in zijn uitspraak in zaak II CSKP 1166/22. Tot op heden wordt de rechtspraak van de Poolse rechterlijke instanties evenwel gedomineerd door de traditionele benadering van de gronden waarop een rechtsvordering tot niet-uitvoerbaarverklaring van een executoriale titel kan worden ingesteld, zoals ook volgt uit de beslissing van de appelrechter in de onderhavige procedure. De verwijzende rechter is dan ook van oordeel dat, ondanks de aangehaalde arresten van het Hof, een verwijzing naar de regel van de *acte clair* niet volstaat. De in de eerste vraag aan de orde zijnde kwestie is van praktisch belang, gelet op het grote aantal betalingsbevelen dat vóór 2019 is uitgevaardigd op basis van uittreksels uit de rekeningen van banken, die ook thans, zoals in de onderhavige zaak, de basis voor tenuitvoerleggingsprocedures tegen consumenten vormen.
- 25 **Tweede en derde vraag** In het kader van deze vragen geeft de verwijzende rechter aan dat hij op de hoogte is van de prejudiciële vragen die aan het Hof zijn gesteld in de Poolse zaak C-471/24. Daarin zijn soortgelijke rechtsvragen aan de orde. De verwijzende rechter heeft het evenwel passend geacht om de hierboven geformuleerde prejudiciële vragen te stellen omdat in de onderhavige zaak geen toepassing kan worden gegeven aan verordening 2016/1011 en verordening 2019/482. De door partijen gesloten overeenkomst wordt evenmin beheerst door richtlijn 2014/17. De verwijzende rechter merkt met name op dat de WIBOR ten tijde van de sluiting van de kredietovereenkomst niet werd geregeld door algemeen verbindende voorschriften. De onderhavige procedure doet dan ook in het geheel geen vragen rijzen ten aanzien van de toepassing van artikel 1, lid 2,

van richtlijn 93/13, waarin contractuele bedingen aan de orde zijn waarin dwingende wettelijke voorschriften of uitvoeringsbepalingen zijn overgenomen.

- 26 Met betrekking tot deze vragen merkt de verwijzende rechter op dat uit de rechtspraak van het Hof volgt dat het bij richtlijn 93/13 ingevoerde stelsel van consumentenbescherming berust op de premisse dat de consument ten opzichte van de verkoper de zwakkere contractpartij is (zie arrest *Océano Grupo Editorial*).
- 27 De verwijzende rechter wijst tevens op het arrest [REDACTED] waarin in het kader van punt 63 wordt aangegeven dat contractuele bedingen die ertoe hebben geleid dat de bank een variabele rentevoet heeft gewijzigd niet kunnen worden geacht binnen de werkingssfeer van artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13 te vallen. Het Hof heeft evenwel vastgesteld dat „het met het oog op de naleving van het vereiste van transparantie van wezenlijk belang is te weten of in een leningsovereenkomst de reden voor en de bijzonderheden van het mechanisme van aanpassing van de rente en de verhouding tussen dat beding en andere bedingen inzake de vergoeding van de kredietgever, transparant zijn gespecificeerd” (punt 74).
- 28 Bovendien heeft het Hof in het arrest [REDACTED] geoordeeld dat een contractueel beding waarin in het kader van een hypotheekovereenkomst een variabele rentevoet wordt vastgesteld, om te voldoen aan het vereiste van transparantie van dat beding, niet alleen formeel en grammaticaal begrijpelijk moet zijn, maar de consument tevens in staat moet stellen om de concrete werking van de berekeningswijze van die rentevoet te begrijpen. Voor de beoordeling die in dit verband moet worden verricht is bijzonder van belang dat de voornaamste gegevens met betrekking tot de berekening van deze rentevoet gemakkelijk toegankelijk zijn voor eenieder die een hypothecaire lening wil aangaan [doordat] de berekeningswijze van die rentevoet wordt gepubliceerd en dat informatie wordt verstrekt over de evolutie in het verleden van de index op basis waarvan die rentevoet is berekend.
- 29 De verwijzende rechter verwijst ook naar het arrest *Banco Santander*, waarbij hij, alvorens het dictum te citeren, aangeeft dat dit voor de onderhavige zaak relevant is. Voorts verwijst hij naar de rechtspraak van de Poolse rechterlijke instanties volgens welke de omstandigheden waarvan de wijziging van de rentevoet afhankelijk moet worden gesteld moeten worden geconcretiseerd opdat naderhand kan worden beoordeeld of de wijziging van de rentevoet objectief gerechtvaardigd is (uitspraak van de SN in zaak II CSKP 63/21).
- 30 Ten tijde van de sluiting van de overeenkomst in de onderhavige zaak werd de WIBOR 3M vastgesteld door de Stowarzyszenie Rynków Finansowych (vereniging van financiële markten) ACI Polska, een particuliere entiteit die deze benchmark op zelfstandige basis vaststelde. De daartoe strekkende algemene bepalingen hadden niet het karakter van een normatieve rechtshandeling. De benchmark werd beïnvloed door een aantal van de grootste banken, waartoe ook de verwerende bank in de onderhavige zaak behoorde. De gegevens over de benchmark waren beschikbaar op de website reuters.pl. De kredietnemers waren

evenwel niet in de gelegenheid om deze website gedurende de gehele looptijd van de kredietovereenkomst te raadplegen. De WIBOR was derhalve geen officiële index.

- 31 Anders dan in het geval van het modelcontract ten aanzien waarvan het arrest [REDACTED] is vastgesteld werd de WIBOR niet eenzijdig vastgesteld door verweerster maar kon zij wel een aanzienlijke invloed op die vaststelling uitoefenen. Uit de feitelijke bevindingen volgt dat de bank de kredietnemers niet heeft geïnformeerd over de kwestie door wie en hoe de WIBOR werd vastgesteld. De in de voorgaande jaren geldende benchmark is evenmin vermeld.
- 32 Opheldering moet worden verstrekt ten aanzien van de vraag of het in artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13 neergelegde vereiste van transparantie van modelovereenkomsten ook van toepassing is op de aan consumenten te verstrekken informatie over de wijze waarop de WIBOR wordt vastgesteld en over de factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling ervan. De verwijzende rechter merkt op dat het volgens de rechtspraak van het Hof niet nodig is om in het kader van een overeenkomst ten volle te definiëren wat een benchmark eigenlijk is. Naar het oordeel van de verwijzende rechter moet er, eveneens in het licht van het arrest Banco Santander, van worden uitgegaan dat de informatieplicht van de bank moet inhouden dat aan de kredietnemer op een voor hem begrijpelijke wijze informatie wordt verstrekt over de entiteit die de WIBOR vaststelt, over hoe deze dat doet en over de waarde van de benchmark in de voorgaande jaren.
- 33 Onderzocht zij tevens of de genoemde bedingen het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen aanzienlijk verstoren ten nadele van de consument in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13. Voor de beantwoording van deze vraag moet de situatie van verzoekers worden vergeleken met de hypothetische situatie waarin zij wel naar behoren zijn geïnformeerd over de wijze waarop de benchmark is vastgesteld en over het risico waarmee een variabele rentevoet gepaard gaat. In dit verband lijkt het relevant om vast te stellen of verzoekers de mogelijkheid hebben gehad om een kredietovereenkomst met een vaste rentevoet te sluiten, wat niet duidelijk is vastgesteld. Het lijkt evenwel geen twijfel dat de kredietnemers feitelijk geen vaste rente hebben gekregen, zodat zij als het ware aan dwang zijn onderworpen. Het lijkt er derhalve op dat de bank door haar betrokkenheid bij de vaststelling van de niet-officiële index het evenwicht tussen partijen aanzienlijk heeft verstoord ten nadele van de consument.
- 34 Naar het oordeel van de verwijzende rechter voldoet het feit dat verweerster invloed heeft uitgeoefend op de wijze waarop de WIBOR is vastgesteld aan de voorwaarden van punt 1, onder j), van de bijlage bij richtlijn 93/13. In de rechtspraak van het Hof is vastgesteld dat standaardbedingen die eenzijdige aanpassingen aan overeenkomsten mogelijk maken, moeten voldoen aan de in richtlijn 93/13 gestelde eisen van goede trouw, evenwicht en transparantie (zie in die zin arrest DenizBank, punt 65). De verwijzende rechter is van oordeel dat de

onderzochte bepalingen van het AG niet aan deze vereisten voldoen, gelet op het gebrek aan transparantie en de minstens gedeeltelijke invloed die op de benchmark is uitgeoefend door verweerster.

- 35 **Vierde vraag** Indien de tweede en de derde vraag in overeenstemming met het voorstel van de verwijzende rechter bevestigend worden beantwoord, moet worden vastgesteld wat de gevolgen zijn van de vaststelling van het oneerlijke karakter van de contractuele bedingen op grond waarvan de WIBOR is opgenomen in de overeenkomst. In dat verband zijn twee oplossingen mogelijk. In het kader van de eerste oplossing wordt verondersteld dat alleen de bedingen die er op grond van de WIBOR toe strekken om een variabele rentevoet in te voeren oneerlijk van aard zijn, zodat de overeenkomst ook naderhand kan worden uitgevoerd doordat in dat verband een rentevoet wordt gehanteerd die gelijk is aan de vaste marge van de bank. In het kader van de tweede oplossing wordt er daarentegen van uitgegaan dat de verwijzing naar de benchmark geen onafhankelijk karakter heeft, wat betekent dat het beding betreffende de debetrentevoet in zijn geheel moet worden geschrapt. In dat geval moet de kredietovereenkomst worden ontdaan van materiële kernbestanddelen en moet zij derhalve ex tunc nietig worden verklaard (zie arrest [REDACTED])
- 36 In dat verband zij verwezen naar het arrest Bank BPH, waarin het Hof zich heeft gebogen over de mogelijkheid voor de nationale rechter om alleen een oneerlijk onderdeel van een beding in een overeenkomst tussen een verkoper en een consument te schrappen, waarbij het deze mogelijkheid heeft onderworpen aan de voorwaarde dat die schrapping de inhoud van dat beding niet in de kern mag wijzigen. Daarnaast heeft Hof er in dat arrest op gewezen dat de gevolgen van de rechterlijke vaststelling dat een tussen een verkoper en een consument gesloten overeenkomst een oneerlijk beding bevat naar nationaal recht moeten worden vastgesteld, zodat ook de vraag naar het voortbestaan van een dergelijke overeenkomst ambtshalve moet worden beoordeeld door de nationale rechter.
- 37 Door het arrest Bank BPH mutatis mutandis toe te passen op de overeenkomst waaraan partijen in de onderhavige zaak gebonden zijn, moet worden vastgesteld of het in het AG opgenomen beding waarin wordt verwezen naar de benchmark en de marge moet worden geacht een „contractuele verplichting die losstond van de andere bedingen in de overeenkomst” te zijn. Alleen in dat geval kan een dergelijk beding namelijk door de rechter oneerlijk worden verklaard, ervan uitgaande dat partijen voor het overige wel door de overeenkomst gebonden zijn.
- 38 In het kader van de onderzochte overeenkomst lijken de bedingen inzake de marge en de benchmark nauw met elkaar verbonden te zijn. Naar het oordeel van de verwijzende rechter is het [nog] relevanter dat partijen de variabele rentevoet volgens de bewoordingen van de overeenkomst zijn overeengekomen als een van de twee mogelijke opties. Wanneer de verwijzende rechter vaststelt dat de overeenkomst moet worden uitgevoerd onder uitsluitende toepassing van de vaste marge van de bank, zou dat ertoe leiden dat de rechter de kredietovereenkomst feitelijk koppelt aan andersluidende afspraken, waarover partijen [evenwel] geen

overeenstemming hebben bereikt en die mogelijkwerwijs onverenigbaar zijn met hun wil. Wanneer in de overeenkomst is vastgesteld dat de rentevoet variabel is en het rentebeding wordt geacht oneerlijk te zijn, moet worden geconcludeerd dat de overeenkomst niet kan voortbestaan.

- 39 Anderzijds moet in aanmerking worden genomen dat de basispremissie van het stelsel van consumentenbescherming erin bestaat contractpartijen na de schrapping van als oneerlijk aangemerkte bedingen voor het overige wel door de overeenkomst gebonden zijn (zie arrest Unicaja Banco en Caixabank). In dat verband verwijst de verwijzende rechter naar het verzoek om een prejudiciële beslissing in zaak C-471/24, waarin is aangegeven dat wanneer de gehele overeenkomst komt te vervallen, dat negatieve gevolgen kan hebben voor de consument, onder meer omdat dat impliceert dat partijen hun respectieve prestaties in dat geval moeten verrichten op grond van een nietige overeenkomst die slecht kortstondig van kracht is geweest. Dat zou kunnen betekenen dat de consument een veel hoger kredietbedrag moet terugbetalen dan de kredietinstelling, die in dat enkel gehouden is tot terugbetaling van de maandelijkse aflossingen en de eventuele kredietkosten. Gelet op het wijdverbreide gebruik van de WIBOR houdt de verwijzende rechter [dan ook] tevens rekening met de ernstige sociale en economische gevolgen van de nietigverklaring van een op een dergelijke benchmark berustende kredietovereenkomst.